

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 29 sierpnia 1959 r.

Nr 48

TREŚĆ:

Poz.:

ROZPORZĄDZENIA:

292 — Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 1959 r. w sprawie warunków ogólnych, naukowych i zawodowych, jakim powinny odpowiadać osoby mające sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego	555
293 — Ministra Rolnictwa z dnia 20 lipca 1959 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze maszyn i narzędzi rolniczych	559
294 — Ministra Rolnictwa z dnia 3 sierpnia 1959 r. w sprawie norm wynagradzania za świadczenia z tytułu pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie	562
295 — Ministra Rolnictwa z dnia 3 sierpnia 1959 r. w sprawie przekazania organom administracji rolnej prezydentów powiatowych rad narodowych uprawnień do przyznawania niektórych odszkodowań za bydło zabite z powodu gruźlicy	562

292

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 14 sierpnia 1959 r.

w sprawie warunków ogólnych, naukowych i zawodowych, jakim powinny odpowiadać osoby mające sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego.

Na podstawie art. 105 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie normuje warunki ogólne, naukowe i zawodowe osób mających sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego.

§ 2. 1. W rozumieniu niniejszego rozporządzenia:

- 1) osobami kierownictwa ruchu zakładu górniczego są: kierownik ruchu zakładu górniczego oraz kierownicy działów ruchu, każdy w swoim zakresie czynności,
- 2) osobami dozoru ruchu zakładu górniczego są pracownicy sprawujący w zakładzie górniczym dozór w określonym dla nich zakresie czynności.

2. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego stosuje się również do zastępców osób określonych w ust. 1 wyznaczonych do pełnienia funkcji kierownictwa i dozoru ruchu na poszczególnych zmianach oraz w innych przypadkach czasowej nieobecności kierowników.

§ 3. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego ustalają, które stanowiska organizacyjne podległych im przedsiębiorstw górniczych są stanowiskami kierownictwa ruchu zakładów górniczych oraz dozoru wyższego, średniego i niższego tych zakładów.

§ 4. 1. Kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego może sprawować ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych oraz władza biegle językiem polskim w słowie i piśmie,

2) odpowiada określonym w niniejszym rozporządzeniu warunkom naukowym i zawodowym,

3) posiada sprawdzoną przez okręgowy urząd górniczy znajomość prawa górniczego i innych przepisów, których znajomość jest niezbędna w zakresie jego czynności; w przypadkach uzasadnionych dotychczasową praktyką i warunkami bezpieczeństwa danego zakładu górniczego okręgowy urząd górniczy może odstąpić w stosunku do tych osób od sprawdzenia znajomości przepisów.

2. Warunkiem objęcia stanowiska kierownictwa lub dozoru ruchu jest znajomość zakładu górniczego w stopniu niezbędnym dla wykonywania określonych czynności.

§ 5. 1. Dla określenia wymaganych warunków naukowych (dyplom, świadectwo) i zawodowych (praktyka) osób kierownictwa i dozoru ruchu ustala się grupy zakładów górniczych i rodzaje zakładów górniczych.

2. Zakłady górnicze dzieli się na następujące grupy:

- 1) podziemne zakłady górnicze,
- 2) podziemne zakłady górnicze o warunkach mniej niebezpiecznych,
- 3) a) odkrywkowe zakłady górnicze,
b) zakłady górnicze prowadzące roboty górnicze poszukiwawcze (badawcze, rozpoznawcze itp.),
c) zakłady górnicze prowadzące otworami wiertniczymi roboty poszukiwawcze (badawcze, rozpoznawcze itp.) i roboty eksploatacyjne,
- 4) a) odkrywkowe zakłady górnicze o warunkach mniej niebezpiecznych,
b) zakłady górnicze prowadzące roboty górnicze poszukiwawcze (badawcze, rozpoznawcze itp.) w warunkach mniej niebezpiecznych,
c) zakłady górnicze prowadzące otworami wiertniczymi roboty górnicze poszukiwawcze (badawcze, rozpoznawcze itp.) w warunkach mniej niebezpiecznych,

5) odkrywkowe zakłady górnicze prowadzące roboty górnicze w mniejszym rozmiarze bez użycia materiałów wybuchowych:

- a) przy stosowaniu mechanizacji,
- b) bez stosowania mechanizacji.

3. Zakłady górnicze dzieli się na następujące rodzaje:

- 1) podziemne zakłady górnictwa węglowego,
- 2) podziemne zakłady górnictwa solnego,
- 3) podziemne zakłady górnictwa rud i inne podziemne zakłady górnictwa,
- 4) zakłady górnicze prowadzące otworami wiertniczymi roboty eksploatacyjne złóż ropy naftowej, gazu ziemnego i innych kopalin,
- 5) odkrywkowe zakłady górnicze,
- 6) zakłady prowadzące górnicze roboty poszukiwawcze (badawcze, rozpoznawcze itp.) otworami wiertniczymi.

§ 6. Zaliczenia zakładu górniczego do poszczególnych grup ustalonych w § 5 ust. 2 dokonuje okręgowy urząd górniczy po zasięgnięciu opinii jednostki bezpośrednio nadrzędnej nad przedsiębiorstwami górniczymi.

§ 7. 1. Warunki naukowe obejmują ukończenie przewidzianych dla danego stanowiska w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego studiów stwierdzonych odpowiednim dyplomem lub świadectwem, uzyskanym zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Warunki zawodowe obejmują praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu lub praktykę w ruchu zakładu górniczego, określoną czasem trwania, zakresem praktyki i uprzednim wykonywaniem określonych czynności w ruchu zakładu górniczego. Za praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu lub w ruchu zakładu górniczego w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej uważa się:

- 1) pracę w kierownictwie i dozorze ruchu lub w ruchu zakładu górniczego w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej wykonywaną po uzyskaniu warunków naukowych, określonych w rozporządzeniu,
- 2) pracę w kierownictwie i dozorze zakładu górniczego tej samej grupy (§ 5 ust. 2) oraz tego samego rodzaju zakładów górniczych (§ 5 ust. 3),
- 3) pracę w kierownictwie i dozorze ruchu pod ziemią, jeżeli czynności w kierownictwie i dozorze ruchu mają być wykonywane w ruchu zakładu górniczego pod ziemią,
- 4) okres pracy na stanowiskach:
  - a) inspekcyjno-technicznych w urzędach górniczych,
  - b) bezpośrednio związanych z ruchem zakładu górniczego w jednostkach nadrzędnych,
  - c) bezpośrednio związanych z ruchem zakładu górniczego w technicznej inspekcji pracy związków zawodowych,
  - d) naukowo-technicznych w górniczych szkołach wyższych i instytucjach naukowych.

Rozdział 2.

Warunki naukowe i zawodowe dla osób kierownictwa ruchu zakładu górniczego.

§ 8. 1. Kierownikiem ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej wyższej lub średniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

- 1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:
  - a) dyplom magistra inżyniera górniczego oraz zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej sześcioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu oraz dowód złożenia w wyższej szkole

technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu uzupełniającego w zakresie przewietrzania i pożarów, zgodnie z programem tej szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górniczych,

- c) świadectwo technika górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej dziesięcioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku kierownika działu ruchu) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu zgodnie z programem tej szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górniczych — w zakresie przewietrzania i pożarów oraz w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy,
- 2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2:
  - a) dyplom magistra inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,
  - d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu.

2. Do uzyskania zatwierdzenia na stanowisko kierownika ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1 i 2 jest wymagane odbycie w ramach praktyki określonej w ust. 1 co najmniej jednorocznej praktyki na stanowisku bezpośrednio niższym w kierownictwie ruchu.

§ 9. Kierownikiem działu robót górniczych może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej wyższej lub średniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

- 1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:
  - a) dyplom magistra inżyniera górniczego oraz zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu uzupełniającego w zakresie przewietrzania i pożarów, zgodnie z programem tej szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górniczych,
  - c) świadectwo technika górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku wyższego dozoru) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pomyślnym egzaminu zgodnie z programem szkoły ustalonym dla magistrów inżynierów górniczych w zakresie przewietrzania i pożarów oraz w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy,
- 2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2:
  - a) dyplom magistra inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 10. 1. Kierownikiem ruchu zakładu górniczego i kierownikiem działu robót górniczych może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia odpowiedniej wyższej lub średniej szkoły technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. a) i b):

a) dyplom magistra inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu,

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 3 lit. c):

a) dyplom magistra inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej siedmioletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

e) dyplom inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu,

f) świadectwo technika odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej ośmioletniej praktyki w dozorze ruchu,

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. a) i b):

a) dyplom magistra inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

4) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 lit. c):

a) dyplom magistra inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika górnictwa odpowiedniej specjalności i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,

d) dyplom magistra inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

e) dyplom inżyniera odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

f) świadectwo technika odpowiedniej specjalności technicznej i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu.

2. Wymaganie praktyki w kierownictwie ruchu (ust. 1 pkt 1) nie dotyczy kierownika działu robót górniczych.

§ 11. Poza działem robót górniczych kierownikiem innego działu ruchu zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia wyższej lub średniej szkoły technicznej w zakresie odpowiedniej ze względu na dział ruchu zakładu górniczego specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki (w tym co najmniej dwa lata na stanowisku wyższego dozoru) oraz dowód złożenia w wyższej szkole technicznej z wynikiem pozytywnym egzaminu w zakresie ustalonym indywidualnie dla kandydata przez Wyższy Urząd Górniczy,

2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3:

a) dyplom magistra inżyniera lub inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

b) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu,

3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:

a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej rocznej praktyki w dozorze ruchu,

b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,

c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu.

§ 12. 1. Kierownikiem ruchu i kierownikiem działu ruchu w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 5 lit. a) może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej szkoły technicznej lub kursu i odbycia praktyki, a mianowicie:

a) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,

b) świadectwo niższej szkoły technicznej lub równorzędnego kursu albo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w ruchu zakładu górniczego.

2. Kierownikiem ruchu w zakładach górniczych, o których mowa w § 5 ust. 2 pkt 5 lit. b), może być osoba posiadająca warunki ogólne określone w § 4 ust. 1 pkt 1, zgłoszona do okręgowego urzędu górniczego, z podaniem zakresu czynności. Okręgowy urząd górniczy może uzależnić przyjęcie zgłoszenia kierownika ruchu od wyniku sprawdzenia jego wiadomości fachowych.

Rozdział 3.

Warunki naukowe i zawodowe dla osób dozoru ruchu zakładu górniczego.

§ 13. 1. Osobą wyższego dozoru zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

- 1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:
  - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwu i półrocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej czteroletniej praktyki w dozorze ruchu,
- 2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3:
  - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) w przypadku przedstawienia — w odniesieniu do działu ruchu górniczego — dyplomu magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego jest wymagane zaświadczenie odbycia co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,
  - d) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,
- 3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:
  - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w przypadku przedstawienia — w odniesieniu do działu ruchu górniczego — dyplomu magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego jest wymagane zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu.

2. Osobą średniego dozoru zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie:

- 1) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1:
  - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu,
  - b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej półtorarocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,
- 2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3:
  - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w przypadku przedstawienia — w odniesieniu do działu ruchu zakładu górniczego — dyplomu magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego

wymagane jest zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,

- b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
  - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu,
  - d) świadectwo niższej szkoły technicznej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej trzyletniej praktyki w dozorze ruchu,
- 3) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4:
    - a) dyplom magistra inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu; w przypadku przedstawienia — w odniesieniu do działu ruchu górniczego — dyplomu magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego jest wymagane zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
    - b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w dozorze ruchu,
    - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w dozorze ruchu,
    - d) świadectwo niższej szkoły technicznej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej dwuletniej praktyki w dozorze ruchu.
  3. Osobą niższego dozoru zakładu górniczego może być ten, kto przedstawi w zależności od działu ruchu zakładu górniczego dowód ukończenia szkoły technicznej lub kursu w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej i odbycia praktyki, a mianowicie w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 4:
    - a) dyplom magistra inżyniera bądź — w odniesieniu do działu ruchu górniczego — dyplom magistra inżyniera geologa górniczego, magistra inżyniera geodety górniczego, magistra inżyniera mechanika górniczego lub magistra inżyniera elektryka górniczego i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,
    - b) dyplom inżyniera i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,
    - c) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej jednorocznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,
    - d) świadectwo niższej szkoły technicznej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej pięcioletniej praktyki w ruchu zakładu górniczego.
  4. Osobą dozoru ruchu zakładu górniczego określonego w § 5 ust. 2 pkt 5 lit. a) może być ten, kto przedstawi dowód ukończenia, w zakresie odpowiedniej specjalności technicznej, szkoły technicznej lub kursu i odbycia praktyki, a mianowicie:
    - a) świadectwo technika i zaświadczenie odbycia co najmniej trzymiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego,
    - b) świadectwo niższej szkoły technicznej lub równorzędnego kursu albo świadectwo mistrza i zaświadczenie odbycia co najmniej sześciomiesięcznej praktyki w ruchu zakładu górniczego.
- Przepis § 12 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4.

Przechodzenie osób kierownictwa i dozoru ruchu z jednego zakładu górniczego do drugiego.

§ 14. 1. W przypadkach przechodzenia osób kierownictwa i dozoru ruchu z jednego zakładu górniczego do drugiego obowiązują, przy określaniu warunków następujące zasady zaliczania dotychczasowej praktyki w kierownictwie i dozorze ruchu w zakładach górniczych:

- 1) przy przejściu do zakładu górniczego tego samego rodzaju (§ 5 ust. 3):
    - a) należącego do tej samej grupy lub do grupy zakładów o warunkach mniej niebezpiecznych — zalicza się dotychczasową praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego,
    - b) należącego do grupy zakładów o warunkach bardziej niebezpiecznych — wymaga się odbycia w kierownictwie lub dozorze ruchu zakładu o warunkach bardziej niebezpiecznych dodatkowej praktyki wynoszącej jedną trzecią część praktyki wymaganej do pełnienia odpowiednich czynności w kierownictwie i dozorze ruchu zakładu górniczego tej grupy na stanowisku bezpośrednio niższym,
  - 2) przy przejściu do zakładu górniczego innego rodzaju (§ 5 ust. 3) należącego do tej samej grupy zakładów o warunkach mniej niebezpiecznych (§ 5 ust. 2):
    - a) z podziemnego zakładu górniczego (§ 5 ust. 3 pkt 1, 2, 3) — do zakładu górniczego odkrywkowego (§ 5 ust. 3 pkt 5) lub prowadzącego górnicze roboty poszukiwawcze otworami wiertniczymi (§ 5 ust. 3 pkt 6) zalicza się praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego,
    - b) z podziemnego zakładu górnictwa węglowego (§ 5 ust. 3 pkt 1) do podziemnego zakładu górnictwa solnego (§ 5 ust. 3 pkt 2) lub podziemnego zakładu górnictwa rud albo innego podziemnego zakładu górnictwa (§ 5 ust. 3 pkt 3) zalicza się praktykę w kierownictwie i dozorze ruchu podziemnego zakładu górnictwa węglowego.
2. W przypadkach nie określonych w ust. 1 okręgowy urząd górniczy, jeżeli względy prawidłowego i bezpiecznego ruchu zakładu górniczego nie stoją temu na przeszkodzie, może zaliczyć osobie mającej sprawować czynności w kierownictwie lub dozorze ruchu zakładu górniczego w całości lub części dotychczasową praktykę w zakładach górniczych.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 15. Pozostają w mocy dotychczasowe przepisy szczególne, które określają wyższe niż przewidziane w niniejszym rozporządzeniu warunki naukowe lub zawodowe dla osób kierownictwa i dozoru ruchu w odniesieniu do poszczególnych specjalizacji technicznych, dotyczących ruchu zakładu górniczego lub jego budowy i rozbudowy.

— § 16. Kto w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia pełni czynności w kierownictwie lub dozorze ruchu zakładu górniczego i w tym charakterze jest zatwierdzony przez okręgowy urząd górniczy, zachowuje nadal prawo do pełnienia tych czynności na zajmowanym stanowisku, choćby nie posiadał kwalifikacji naukowych wymaganych niniejszym rozporządzeniem.

§ 17. W ciągu dwu lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia okręgowy urząd górniczy może zatwierdzić na stanowisku kierownika ruchu, kierownika działu ruchu i dozoru ruchu (§ 2) w zakładach górniczych określonych w § 5 ust. 2 pkt 4 i 5 osoby, które nie posiadają kwalifikacji naukowych określonych niniejszym rozporządzeniem, a które wykazały przed okręgowym urzędem górniczym wiadomości praktyczne, dostateczne dla zakresu powierzonych im czynności.

§ 18. Tracą moc wszelkie przepisy wydane w sprawach uregulowanych niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności:

- 1) rozporządzenie Wyższego Urzędu Górniczego w Krakowie z dnia 25 października 1924 r. w sprawie komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na kierowników ruchu kopalń oleju ziemnego (Monitor Polski Nr 275, poz. 881 wraz z późniejszymi zmianami),
- 2) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 maja 1932 r. o dopuszczeniu osób nie posiadających dyplomu inżyniera górniczego do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego względnie działu robót górniczych (Dz. U. Nr 43, poz. 430),
- 3) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1934 r. o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 126 prawa górniczego (Dz. U. Nr 103, poz. 923),
- 4) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1934 r. o komisjach egzaminacyjnych, przewidzianych w art. 127 prawa górniczego (Dz. U. Nr 104, poz. 924).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

293

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 20 lipca 1959 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze maszyn i narzędzi rolniczych.

Na podstawie art. 3 ust. 2 dekretu z dnia 10 listopada 1954 r. o przejęciu przez związki zawodowe zadań w dziedzinie wykonywania ustaw o ochronie, bezpieczeństwie i higienie pracy oraz sprawowania inspekcji pracy (Dz. U. Nr 52, poz. 260) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczą bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze maszyn, urządzeń i narzędzi rolniczych.

2. Przez maszyny i narzędzia rolnicze rozumie się również maszyny, urządzenia i narzędzia, występujące jako agregaty łącznie z maszynami służącymi do napędu (ciągnikami, silnikami, kierałami) albo z inną siłą pociągową.

§ 2. Bezpośrednią obsługę maszyn rolniczych można powierzać tylko pracownikom zapoznanym z działaniem obsługiwanych maszyn i obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy przy ich obsłudze.

§ 3. 1. Części maszyn i narzędzi rolniczych, służące do napędu tych maszyn lub ich zespołów, jak kola pasowe, pasy,